

Områdegjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet

Innspill fra Design og arkitektur Norge (DOGA)

20. desember 2019

Design og arkitektur Norge (DOGA) er en del av regjeringens næringsrettede virkemiddelapparat, og er omfattet av områdegjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet gjennomført i 2019.

DOGAs innspill:

1. Utgangspunkt for innspillet
  - Rapportens anbefalinger for DOGA
2. Områdegjennomgangens begrensninger
  - Kun en fjerdedel av DOGAs virke er vurdert
  - DOGAs innovasjonsperspektiv
  - DOGA som kompetansevirkemiddel
3. DOGAs løsningsforslag
  - DOGA som selvstendig aktør
  - DOGA i et nytt virkemiddelapparat

1. Utgangspunktet for vårt innspill

Formålet med gjennomgangen er å få mest mulig verdiskaping ut av det næringsrettede virkemiddelapparatet. Konsulentene mener at en forenkling er nødvendig for å gjøre virkemiddelapparatet mer brukervennlig, kostnadseffektivt og styrbart. DOGA er positiv til gjennomgangens formål.

Rapporten er positiv til DOGAs rolle og bidrag, samtidig som den strukturelle hovedkonklusjonen er å legge DOGA inn under Innovasjon Norges portefølje for virkemidler knyttet til forretningsdrevet innovasjon. Det foreslås at DOGA organiseres som en delvis autonom enhet, enten som et datterselskap eller eget senter. Vi er svært bekymret for at den foreslåtte plasseringen av organisasjonen ikke vil ivareta den samlede rollen design, arkitektur og byutvikling spiller i dag og kan spille i fremtiden. Vi tror også at DOGAs rolle som tverrsektoriell endringsagent vil forvitne i foreslått organisering.

Dersom anbefalingen om å innlemme DOGA i Innovasjon Norge blir fulgt, tilsier det raskt økende behovet for brukersentrert innovasjon i offentlig sektor at det må bygges opp nye, egne spesialistmiljøer med lik kompetanse som DOGA for å dekke dette.

Rapportens anbefalinger for DOGA

Rapporten konstaterer at DOGAs fagområder vil bli stadig viktigere fremover, og det anbefales at DOGA styrkes og at fagmiljøet holdes samlet. Rapporten anbefaler følgende:

- DOGA anses som dyktige på et felt som stadig blir viktigere, og det foreslås derfor at det bygges et større miljø rundt DOGA som har ansvaret for virkemidler innenfor designdrevet innovasjon (s. 109)
- DOGA styrkes og det bør bygges et større kompetansemiljø rundt organisasjonen (s. 60, s. 109)
- Fagmiljøet i DOGA bevares, og det må lages rom for DOGA som en delvis autonom enhet med en fagkultur som tar vare på institusjonens kompetanseprofil (s. 60)
- DOGA som selvstendig aktør kan være en viktig nisjeaktør som gir større fleksibilitet og representerer en tydeligere satsing på design- og brukersentrert innovasjon (s. 109)
- DOGAs internasjonale aktiviteter og rolle videreføres (s. 109)
- DOGAs doble mandat, mot både offentlig og privat sektor, videreføres (s. 60)

Vi er positive og støtter disse anbefalingene.

2. Områdegjennomgangens begrensninger

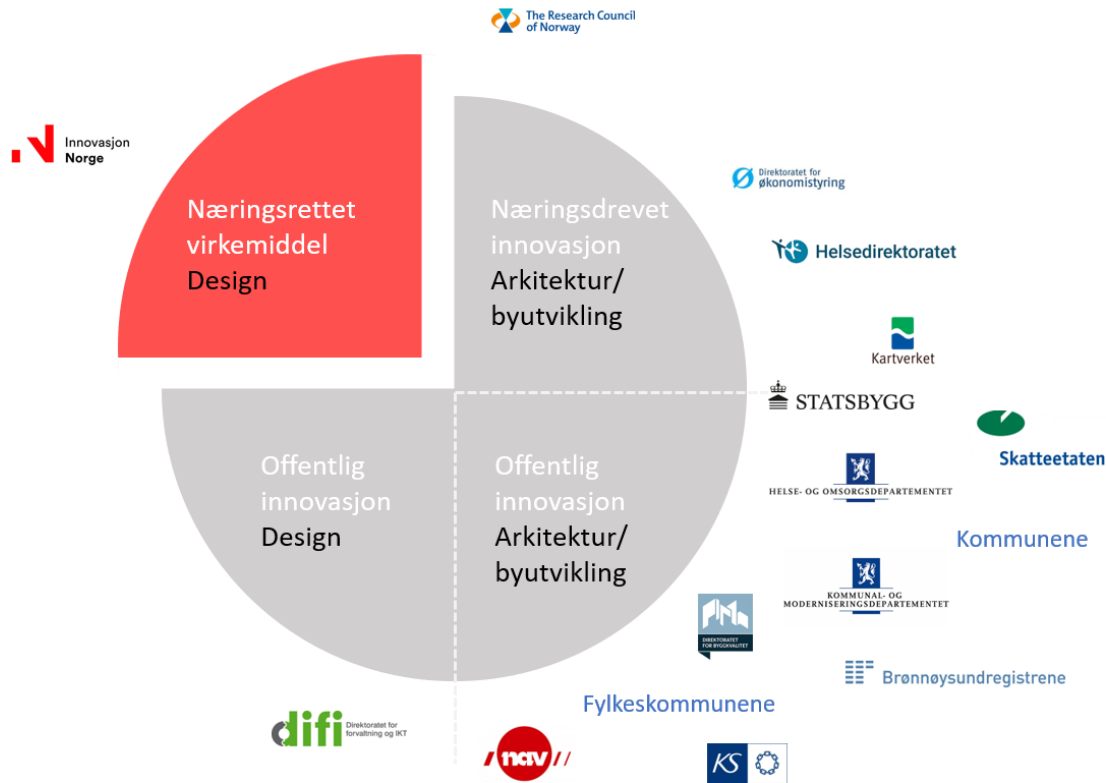
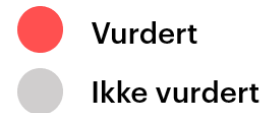
Mandatet for områdegjennomgangen er begrenset til de *næringsrettede* virkemidlene. Som en konsekvens av dette er det særskilt tre aspekter ved rapporten som ikke er forenlige med DOGAs oppdrag og virke:

- I. Gjennomgangen har kun sett på en fjerdedel av DOGAs virke
- II. DOGA ivaretar et bredere perspektiv på innovasjon enn det rapporten legger til grunn
- III. DOGAs rolle som et kompetansevirkemiddel er bare delvis forstått

Dette gjør at anbefalingen om å overføre DOGA til Innovasjon Norges portefølje for virkemidler knyttet til forretningsdrevet innovasjon er svært problematisk, og på mange områder direkte til hinder for DOGAs måloppnåelse og samfunns effekt.

I. Gjennomgangen har kun sett på en fjerdedel av DOGAs virke

Det er kun en fjerdedel av DOGAs virke som faller inn under kategorien rent næringsrettede virkemidler, nemlig DOGAs satsinger på designdrevet innovasjon rettet mot næringslivet. Dette innebærer at DOGAs omfattende satsinger rettet mot offentlig sektor og privat-offentlig samarbeid *ikke* er vurdert. Det samme gjelder vårt arbeid innenfor arkitektur og byutvikling. Rapporten anser det som uproblematisk at dette arbeidet samles under den næringsrettede delen. Dette er vi uenige i. Både arkitektur og byutvikling krever svært tett samhandling mellom offentlig sektor og privat næring. Den kompetansen DOGA besitter på hvordan fysiske omgivelser bidrar til økt innovasjonsgrad og verdiskaping – kobling mellom næringsutvikling og byutvikling – er unik i virkemiddelapparatet.

Områdegjennomgangens mandat er avgrenset til de næringsrettede virkemidlene. Konsulentenes anbefaling baserer seg på et begrenset kunnskapsgrunnlag om DOGAs virke. Aktøroversikten i modellen er ikke uttømmende, og inkluderer bl.a. ikke DOGAs samarbeidspartnere i næringslivet eller bransjeorganisasjoner.

DOGA jobber integrert med innovasjon i offentlig sektor, privat næringsliv og offentlig/privat samarbeid. DOGA bidrar til å dekke et sterkt voksende brukersentrert innovasjonsbehov i offentlig sektor. Dette gjelder alt fra utprøving av nye metoder og prosesser, til å stille nye krav til ledelse, arbeidsmåter og høsting av gevinster. I vår tilnærming vektlegger vi også bruk av markedet. Gjennom å stille nye krav til kompetanse og arbeidsmåter bidrar dette til nye samarbeid, kompetanseutvikling og vekst i næringslivet. I den kommende stortingsmeldingen om innovasjon i offentlig sektor trekkes behovet for brukerorientering, eksperimentering og åpen utforskning særlig frem – DOGA er det nasjonale kompetansemiljøet for dette, og har vært tett på utviklingen av stortingsmeldingen. Norge ligger langt fremme internasjonalt innen innovasjon i offentlig sektor, digitalisering og bruken av designmetodikk. En rekke av DOGAs internasjonale samarbeidspartnere, særlig i Danmark og Sverige, ønsker å involvere DOGA for å utvikle sitt innovasjonsarbeid på dette området.

Et eksempel på innovasjon i offentlig sektor er *StimuLab-programmet*. I 2016 innledet DOGA og Difi et samarbeid for å stimulere til innovasjon og tjenstedesign i offentlig sektor, på oppdrag fra KMD. Samarbeidet resulterte i en ordning vi har kalt StimuLab. Målet med StimuLab er å hjelpe offentlige virksomheter med å utvikle innovative løsninger til beste for brukerne, med konkrete og målbare effekter. Difi begrunnet det utradisjonelle samarbeidet med at vi ved å utnytte ressursene våre på

tvers ville hente ut synergier og oppnå bedre resultater. Oppdraget fra KMD vektla bruk av tjenstedesign, men Difi ønsket hverken å konkurrere om den samme kompetansen eller bygge opp et eget spesialistmiljø med lik kompetanse som DOGA. Samarbeidet ble etablert med lite byråkrati og stor effekt. Difi og DOGA har ulike roller, og utfyller hverandre, og utgjør i dag kjernen i økosystemet for innovasjon i offentlig sektor.

Å overse behovet for fornyelse, brukersentrert innovasjon i offentlig sektor og det raskt voksende behovet samfunnet har for privat-offentlig samarbeid er uheldig. Det er en feilslutning å anse at for eksempel byutvikling kun er en offentlig oppgave; privat-offentlig samarbeid er en forutsetning for å løse urbaniseringsutfordringene og for å realisere det potensialet for innovasjon, digitalisering og næringsutvikling som ligger i fremtidens byer og tettsteder.

Det er ulike behov og forutsetninger for brukersentret innovasjon i offentlig og privat sektor, men DOGA besitter erfaring og kompetanse på begge områder. Det er derfor samfunnsøkonomisk fornuftig å opprettholde DOGA som en selvstendig aktør. Vi vil ikke være like effektive om vår kompetanse på brukersentret innovasjon i offentlig og privat sektor ble delt i to. Å plassere vårt arbeid med innovasjon i offentlig sektor inn under en portefølje for næringsrettet innovasjon kan være direkte uheldig for måloppnåelsen.

II. DOGA ivaretar et bredere perspektiv på innovasjon enn det rapporten legger til grunn

DOGA har hatt gode og produktive samarbeid med en rekke aktører, inkludert Innovasjon Norge. Det er imidlertid noen grunnleggende forskjeller i hvilken innovasjonstilnærming Innovasjon Norge og DOGA baserer sine aktiviteter på. Innovasjon Norge er, som rapporten også understreker, det fremste virkemidlet for *forretningsdrevet* innovasjon og vekst, avgrenset til kommersialiseringsfokustert innovasjon. I sitt arbeid med offentlig/privat innovasjonspartnerskap og offentlige innovative anskaffelser, er Innovasjon Norges mål at dette fremmer innovasjon og verdiskaping *for bedriftene*.

Med vårt mandat om å fremme innovasjon i både offentlig og privat sektor, arbeider DOGA med en bredere tilnærming til innovasjon. DOGA arbeider med brukersentrert innovasjon og verdiskaping i et samfunnsperspektiv. Det vil si ikke bare med fokus på kunde og marked, men på brukeren eller innbyggeren i en helhet, med samfunnsmessig verdiskaping som mål (økonomisk, sosialt, bærekraftig). Vurderingen av innovasjon som konsulentene for områdegjennomgangen har lagt til grunn dekker dermed kun en del av innovasjonsarbeidet til DOGA.

Design- og arkitekturfagenes unike bidrag er en *menneskesentrert og helhetlig* tilnærming til innovasjon med vekt på eksperimentering og åpen utforskning, særlig i tidlig fase. Våre fagområder har gode metoder for åpen tilnærming, med vekt på å forstå og avdekke problemfeltens grunnleggende, underliggende årsaker. På denne måten blir det mulig å identifisere forbedrings- og innovasjonspotensial, for deretter å velge hensiktsmessig fremgangsmåte. Denne tilnærmingen er særlig viktig for eksempel i den digitale transformasjonen, eller for at vi skal klare å løse de stadig mer komplekse utfordringene vi står overfor på flere og flere områder, og samtidig ivareta den høye graden av tillit som den norske samfunnsmodellen bygger på.

DOGA er i dag en aktør som arbeider på tvers av siloer og kobler offentlig og privat, og dermed kan se flere muligheter og utvikle nye, unike initiativ. DOGAs arbeid innen smartbyutvikling er et eksempel på dette. Vi har utarbeidet et *Nasjonalt veikart for smarte byer og steder* som er etterspurt av både næringslivet og det offentlige. Der 6 fylkeskommuner og en rekke kommuner, statlige aktører, næringsliv, akademia og organisasjoner har vært involvert. Et annet eksempel er det nasjonale prosjektet *Levende lokaler*, hvor DOGA koblet kommuner og privat næringsliv som hadde et felles behov for god stedsutvikling og lokal næringslivsutvikling, gjennom eksperimenterende metoder og prosesser. 30 kommuner og en rekke andre aktører har vært involvert.

Koblingen mellom steds- og samfunnsutvikling og næringsutvikling er et felt der kompetanse er etterspurt av både næringslivsaktører og kommuner, i tillegg til at dette er kjernekompetanse for

fylkeskommunene: hvordan man kan tenke og planlegge for en helhetlig samfunnsutvikling der eksempelvis både utdanning, helse, infrastruktur, klima og næringsutvikling inngår. DOGA spiller en nøkkelrolle i denne utviklingen som det vil være vanskelig å opprettholde dersom DOGA legges inn under en utelukkende næringsrettet portefølje med en smalere innovasjonstilnærming.

III. DOGAs rolle som et tverrsektorielt kompetansevirkemiddel er bare delvis forstått

DOGA er først og fremst et kompetansevirkemiddel. Med utgangspunkt i vårt mandat og strategi er DOGAs satsninger i stor grad etterspørselsdrevet, det vil si at vi svarer på nye behov i privat- og offentlig sektor, samt at satsingene er kunnskapsdrevet, eksperimenterende og lærende. Vi er i liten grad bundet til for eksempel tunge finansieringsordninger. Dermed kan vi inngå i ulike samarbeid på tvers av etablerte siloer, tverrfaglig og mellom offentlige og private aktører. Videre gjør DOGAs uavhengige posisjon og eierform oss til en aktør som lettere kan jobbe med nye typer utfordringer, også flokete og komplekse problemfelt.

Et eksempel på komplekse utfordringer finner vi i bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen, Norges største fastlandsbaserte næring med en årlig omsetning på omkring 600 mrd. kr., som scorer lavest blant 15 bransjer på digitalisering. Sammen med bl.a. Brønnøysundregistrene/Altinn, Byggenæringens Landsforening og flere har DOGA etablert en satsing vi kaller *Opptrinn*, som skal utnytte det verdifulle potensialet som ligger i brukersentrert innovasjon, digitalisering og smart samhandling. Beregninger viser at dette kan spare både næringen og Norge for opp mot 100 mrd. kr. årlig dersom næringen blir heldigital. Initiativet har en økosystem-tilnærming, på tvers av offentlig og privat sektor. DOGA har svært gode erfaringer med denne samarbeidsformen, noe Forskningsrådet blant annet trekker frem som en organisering man bør benytte seg mer av i forbindelse med offentlig og privat innovasjonssamarbeid.

DOGAs mandat og rolle tillater at vi kan operere som endringsagent langs akse privat-offentlig. DOGA bidrar til at oppgaver sees i sammenheng og på tvers av sektorer, noe som er helt avgjørende siden sektorinndelingen fortsatt dominerer både i virkemiddelapparatet og den offentlige forvaltningen. Vi mener at den foreslåtte plasseringen av DOGA under Innovasjon Norges portefølje for virkemidler knyttet til forretningsdrevet innovasjon vil begrense vår rolle som tverrsektoriell endringsagent. Fremtidens innovasjonsoppdrag fordrer en ubyråkratisk og fleksibel virksomhet, med stor omstillingsevne, som både kan ta egne initiativ og bidra der det er behov.

3. Konklusjon og løsningsforslag

Vi er positive til formålet med virkemiddelgjennomgangen, som er å få mest mulig verdiskaping ut av virkemiddelapparatet og gjøre det mer brukervennlig og kostnadseffektivt.

Våre hovedpunkter:

- Delrapporten foreslår at DOGA styrkes og at det bygges et større kompetansemiljø rundt organisasjonen. Vi støtter denne anbefalingen og mener at det vil ha god effekt at *alle* de statlige virkemidlene, ikke bare for design, men også for arkitektur og byutvikling, samles i DOGA.
- DOGAs mandat og rolle tillater at vi kan operere som endringsagent langs akse privat-offentlig. Vi mener at den foreslåtte plasseringen av DOGA, under Innovasjon Norges portefølje for virkemidler knyttet til forretningsdrevet innovasjon, vil begrense vår rolle som tverrsektoriell endringsagent betraktelig.
- DOGA har en bredere tilnærming til innovasjon. Vi arbeider ikke kun med forretningsdrevet innovasjon og vekst rettet mot kunder i et marked, men med mål om innovasjon og

verdiskaping i et samfunnsperspektiv. En innovasjonstilnærming som kun tar hensyn til næringsperspektivet, dekker dermed bare en mindre del av innovasjonsbidraget til DOGA.

- Både faglig og samfunnsøkonomisk vil det være mest hensiktsmessig at DOGA fortsetter å ivareta hele sitt mandat og oppdrag, som et felles kompetansevirkemiddel for privat og offentlig sektor. Vi mener at den mest hensiktsmessige organiseringen dermed er å opprettholde vår status som uavhengig aktør.

DOGA som selvstendig aktør

Selv om DOGA er en selvstendig aktør, er langsiktig og systematisk samarbeid essensielt for at vi skal lykkes med å levere på vårt oppdrag. Vi er enige i rapportens konklusjon om at det kan utløse synergier og gi et større geografisk nedslagsfelt for DOGA å samarbeide med Innovasjon Norge og nyttiggjøre seg deres nettverk. I tråd med konsulentenes anbefalinger ønsker vi å samarbeide tettere og mer langsiktig, ikke bare med Innovasjon Norge, men med *flere* relevante aktører. Med vårt doble mandat og brede perspektiv på innovasjon, kan DOGA i tillegg bidra til å løse innovasjonsbehovene i offentlig sektor i samarbeid med andre aktører, som for eksempel fylkeskommunene, kommunene, Digitaliseringsdirektoratet, Brønnøysundregistrene, nye DFØ, Statsbygg, KS, Husbanken, Helsedirektoratet, Direktoratet for byggkvalitet med flere.

Dersom anbefalingen om å innlemme DOGA i Innovasjon Norge blir fulgt, tilsier den raskt voksende etterspørselen etter brukersentrert innovasjon at det må bygges opp egne spesialistmiljøer for offentlig sektor, med lik kompetanse som DOGA. Det vil ha langt større effekt om vi forblir en uavhengig aktør, som kan benyttes effektivt både av de næringsrettede og de offentlige innovasjonsvirkemidlene. Dette vil også være samfunnsøkonomisk fornuftig.

DOGA som en selvstendig enhet i et nytt virkemiddelapparat, oppsummerende punkter

Et fremtidig DOGA organisert som en selvstendig enhet vil kunne sikre effekt på flere områder:

DOGA med flere oppdragsgivere

Som beskrevet over spenner DOGAs kompetanse og inngang til brukersentrert innovasjon verdiskaping over et bredt felt, der næringsdrevet innovasjon kun er en av flere deler. Vi samarbeider i dag med et bredt spekter av aktører på tvers av flere departementer og sektorer innen både det private og det offentlige. DOGA er et *kompetansevirkemiddel*. For å nyttiggjøre seg og få effekt av den kompetansen DOGA besitter, og for å kunne videreføre det foreslåtte mandatet rettet mot offentlig og privat sektor slik rapporten anbefaler, må DOGA kunne motta oppdrag fra flere hold. DOGA opererer i dag på en svært lite byråkratisk måte, og kan utføre oppgaver og inngå forpliktende avtaler slik at kompetansen blir benyttet der den har mest effekt. Med et tosidig mandat er det naturlig at DOGA får oppdrag fra blant annet NFD, KMD, HOD, KLD, KUD med flere.

- DOGA har flere oppdragsgivere og forpliktende avtaler med aktører på ulike nivå.

DOGA og nasjonal tilstedeværelse

Ved å ha flere oppdragsgivere og samarbeidspartnere vil DOGAs kompetanse kunne spres til flere som etterspør denne kompetansen. Dette gjelder blant annet aktører som Norges forskingsråd, KS, aktuelle næringsaktører, alle fylkeskommunene, kommuner, Innovasjon Norge i tillegg til andre aktører i andre deler av det offentlige virkemiddelapparatet. Vi ønsker et strukturert samarbeid med nevnte samt flere aktører for å sikre relevant spredning av vår kompetanse.

- DOGA benytter og sprer sin kompetanse i samarbeid med andre aktører som har etablerte nasjonale nettverk.

DOGA som samspillpartner til fylkeskommunene

DOGA arbeider med brukere og innbyggere i et samfunnsperspektiv, med samlet verdiskapning som mål. Derfor ser vi næringsutvikling, helse, utdanning, klima og miljø, samferdsel med mer *i sammenheng*. Dette er i tråd med vår dialog med fylkeskommunene og vår plan for nasjonal spredning, og DOGAs kompetanse og arbeid bør utnyttes inn i den regionale utviklingen.

- DOGA samarbeider med fylkeskommunene.

DOGA med tydelig fagprofil og med samlet fagmiljø

DOGA har en tydelig rolle der kunnskapsutvikling og deling, eksperimentering og testing er kjerneaktiviteter. DOGA arbeider i nettverk og har ofte en økosystemtilnærming til utfordringene som gjør at vi kobler kunnskap og aktører på nye måter og ser muligheter på tvers. På denne måten evner man å formulere komplekse utfordringer på en måte som i dag er unik i virkemiddelapparatet. DOGA agerer, initierer og utnytter mulighetsrommene der våre fag, design arkitektur og byutvikling, kan være virksomme.

- DOGA er en tydelig endringsagent som arbeider på tvers av etablerte siloer og sektorer.

DOGA som en samlende arena

DOGA er i dag en samlende nasjonal aktør og arena for mange virksomheter både i privat og offentlig sektor, med aktiviteter i hele landet. DOGAs programmer og prosjekter er alle nasjonale. I tillegg er DOGA-huset en attraktiv møteplass for samarbeid, kunnskapsdeling og nettverksbygging. På DOGA-huset ble det gjennomført 220 arrangementer i 2018, med fokus på temaene innovasjon og omstilling. I løpet av et år har DOGA-huset ca. 40 000 deltakere på ulike arrangementer. Vi mener DOGA-huset har potensial til å gi rom for flere relevante aktiviteter, og kan utvikles til et viktig nasjonalt og internasjonalt senter for designdrevet innovasjon, arkitektur og by- og samfunnsutvikling.

- DOGA videreutvikles som en nasjonal innovasjons-hub.

DOGA ser frem til den videre dialogen om hvordan vårt samfunnsoppdrag og brede innovasjonsbidrag kan videreføres og styrkes på best mulig måte.

VEDLEGG:**Et utvalg av DOGAs satsninger, tiltak og programmer rettet mot offentlig sektor eller offentlig-privat samarbeid.**

DOGAs næringsrettede arbeid er beskrevet i tidligere innspill.

Smartby-prosjektet***Bredt samarbeid for smart by- og stedsutvikling med fokus på FNs bærekraftsmål***

Smartby-prosjektet er en omfattende prosess med nasjonal forankring. 150 aktører, blant disse 20 kommuner, 6 fylkeskommuner, statlige aktører, næringsliv, akademia og organisasjoner, har vært involvert i prosessen så langt. Dette privat-offentlige samarbeidet er et eksempel på behovsdrevet eksperimenterende innovasjon.

DOGA er i denne prosessen en nøytral pådriver og tilrettelegger i grenselandet mellom arkitektur og design. Koblingen mellom stedsutvikling og næringsutvikling er sentral, og FNs bærekraftsmål er en hovedreferanse i utviklingsretningen.

Nasjonalt veikart for smarte og bærekraftige byer og lokalsamfunn ble lansert høsten 2019. Veikartet følges av en innovasjonskonkurranse, der 3 pilotkommuner skal implementere prinsippene i veikartet, og demonstrere hvordan disse kan brukes i praksis av både store og små kommuner.

StimuLab***Økt bruk av tjenstedesign i komplekse utfordringer i offentlig sektor***

StimuLab er stimuleringsordningen for innovasjon og tjenstedesign. StimuLab er mer enn en tilskuddsordning: programmet tilbyr både tverrfaglig støtte fra Difi og DOGA, veiledning, kompetanseutvikling og økonomiske midler til innovative utviklingsprosjekter i offentlig sektor. Sammen med statlige virksomheter eller kommuner og det private markedet, testes nye måter å jobbe på, i prosjekter som skal gi nye og forbedrede offentlige tjenester, prosesser eller systemer. Målet er mer helhetlige og bedre tjenester for brukerne og en mer effektiv forvaltning.

StimuLab legger spesielt vekt på komplekse problemstillinger og krevende utfordringer, hvor det er lite kunnskap og erfaring å lene seg på og som krever nye typer samarbeid mellom flere aktører. I 2018 ble StimuLab en fast ordning, med dobling av budsjettet til kr 10 mill., og nok en dobling av budsjett til kr 20 mill. i 2019. I løpet av fire år har StimuLab delt ut ca. 38 mill., fordelt på 21 prosjekter.

Nasjonalt senter for offentlig brukersentrert innovasjon***Felles satsing for å svare på regjeringens ambisjoner for offentlig sektor***

For å lykkes krever offentlig brukersentrert innovasjon nye arbeidsmåter, ledelse og samarbeidsformer, med andre ord *kulturendring*. Så langt er det ujevn kunnskap om, og lite dokumentasjon av, effekten av denne type innovasjonsarbeid. Derfor etablerer DOGA, sammen med BI, Arkitektur og designhøgskolen i Oslo og Digitaliseringsdirektoratet, et nytt nasjonalt senter for brukersentrert innovasjon. Lansering forventes første kvartal 2020.

Senteret skal svare på nye mål og krav fra regjeringen om økt brukersentrert innovasjon og eksperimentering i offentlig sektor, og skal være en strategisk arena for sentrale myndigheter i kompetanseutvikling og kompetansebygging.

På sikt skal senteret bli en pådriver for å undersøke og utvikle feltet nasjonalt. Senteret skal legge til rette for kunnskapsbaserte beslutninger hos ledere og andre kompetanseområder, tilknyttet brukersentrert innovasjon i offentlig sektor, samt god bruk av markedet og relevante forskningsmiljøer.

Opptrikk - smart samhandling for bygg, anlegg og samfunn

Offentlig-privat samarbeid for smart utvikling i Norges største fastlandsnæring

I Digital Agenda fokuserer regjeringen på betydningen av å se potensial og muligheter på tvers av privat og offentlig sektor.

DOGA har sammen med flere andre aktører etablert Opptrikk for å akselerere digitalisering og forenkling i bygge-, anleggs- og eiendomsnæringen. Næringen kan spare seg selv og Norge for enorme summer hvis de utnytter det fulle potensialet som ligger i digitalisering og smart samhandling.

Opptrikk har en aksjonsbasert økosystemtilnærming til innovasjon og utvikling hvor DOGA, Brønnøysundregistrene og Byggenæringens Landsforening har påtatt seg kapteinsroller. Organiseringen bygger på erfaringer fra DSOP-samarbeidet mellom forvaltningen og finansnæringen.

Folkestråkk

En digital plattform for innbyggermedvirkning i kommunale planprosesser

Undersøkelser viser at konfliktene toppe seg i reguleringsplaner fordi brukere og innbyggere ikke har hatt mulighet til å medvirke i de innledende prosessene. Eiendomsutviklerne bekrefter at dette er en utfordring særlig i større prosjekter. DOGA utvikler en digital plattform der medvirkningsmetoder og erfaringer skal samles og etterhvert tilgjengeliggjøres i en nasjonal database.

Første del, en online digital veileder for medvirkningsmetoder, ble lansert i august 2020. Det har vært stor etterspørsel etter Folkestråkk-plattformen både fra offentlig og privat sektor. I tillegg til de enkeltkommunene som har vært med som pilotkommuner i testfasen, har det etter lanseringen vært stor interesse også fra eiendomssiden for å være med i utviklingen av neste del, en nasjonal kartbasert medvirkningsdatabase.

Det overordnede målet med Folkestråkk-prosjektet er å ivareta innbyggernes demokratiske rett til innflytelse over sine egne livsvilkår. Både ny teknolog og nytenkende offentlig-privat samarbeid er en forutsetning for å få dette til.

Folkehelse – bygningsnære uteområder

DOGAs strategiområde Velferd og helse ser på hvordan design og arkitektur kan bidra til å sikre det bærekraftige velferdssamfunnet.

To av de store folkehelseutfordringene i Norge er for lite fysisk aktivitet og ensomhet eller sosial isolasjon. På begge disse områdene kan de fysiske omgivelsene spille en viktig rolle ved å legge til rette for, eller motsatt å være til hinder for, fysisk bevegelse og sosiale møter. Folkehelse handler ikke om de få som uansett er svært aktive – det handler om en liten endring for mange. Her er offentlig-privat samarbeid en forutsetning.

DOGA er navet i et nytt forskernettverk for arkitektur og folkehelse, som bringer sammen relevante fagområder fra bl.a. NTNU, NMBU, UiA og OsloMet, med private og offentlige aktører for å utvikle helsefremmende arkitektoniske løsninger for de bygningsnære uteområdene i by og bygd. Hverdagsomgivelsene er der helseeffektene er potensielt størst.

DOGA samarbeider også med Sunne kommuner-nettverket og med Leverandørprogrammet Innovative anskaffelser for å finne frem til pilotprosjekter der kommunene selv kan teste muligheten for en bedre helseeffekt av det som bygges, og gå sammen med private aktører i å sikre en folkehelsemessig merverdi av offentlige investeringer.

Smartere offentlige anskaffelser

Strategisk samarbeid med Nasjonalt program for leverandørutvikling (LUP).

Både DOGA og LUP tar utgangspunkt i brukerorientert dialog som et utgangspunkt for innovasjon, og har som mål å få bedre effekt av offentlig-privat samvirke. Med utgangspunkt i felles mål skal et kompetansebasert samarbeid mellom LUP og DOGA bidra til bedre spredning og gjennomslag for innovasjonsarbeidet i felles målgrupper.

Vårt utgangspunkt er at tidligfaseplanlegging, designmetodikk og brukerorientering er nøkkelen til god anskaffelsespraksis, og nøkkelen til nye og innovative løsninger innenfor flere områder, bl.a. helsesektoren og bygg- og anleggsnæringen.

Samarbeidet med LUP knyttes i første omgang til Stimulab-prosjektet i Bærum kommune, der LUP også er med som samarbeidspartner. Bærum kommunes Stimulab-prosjekt består av syv underprosjekter som skal prøve ut nye måter å tenke og organisere byggeprosesser på, et svært relevant samarbeidsområde for LUP-DOGA. Tiltaket er i oppstartsfasen.

Nyskappingsprogrammet Innovasjon for alle

Offentlig-privat samarbeid for et inkluderende samfunn

Programmets overordnede mål er å bidra til et mer inkluderende og bærekraftig samfunn der produkter, tjenester og omgivelser er utviklet med fokus på mangfold og like muligheter for deltagelse for alle. Programmet fremmer nyskaping i norske virksomheter og synliggjør behovet for og potensialet i produktløsninger utviklet ut fra prinsippet om universell utforming.

Et viktig mål er å bistå norsk industri og næringsliv med å anvende design som innovasjonsutløsende verktøy basert på en bred brukersentrert tilnærming. Programmet er et kompetansevirkemiddel rettet mot privat og offentlig sektor og mottar støtte fra Kulturdepartementet.

Dette er bare noen av DOGAs satsninger rettet mot offentlig sektor og offentlig-privat samarbeid. I tillegg har vi en rekke enkelttiltak på fagrelevant kunnskapsinnhenting, og nye samarbeidsinitiativer under utvikling.